

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้อธิบายถึงการวิจัยที่ผ่านมาโดยย่อ สรุปผลของการวิจัย และ
อภิปรายผล พร้อมทั้งขอเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพใน
การสอนของนักศึกษาครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ในสถาบัน การฝึก
หัดครู ที่อยู่ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็น และสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถภาพทาง
วิชาการ ของนักศึกษาครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็น และสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถภาพ ใน
การถ่ายทอดความรู้ ของนักศึกษาครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง
3. เพื่อสำรวจความคิดเห็น และสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถภาพทาง
การบริหารที่เกี่ยวกับการสอน ของนักศึกษาครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับ
สูง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว ครูพี่เลี้ยง
ในโรงเรียนฝึกสอน ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์ กลุ่มตัวอย่าง
ประชากรทั้งหมด อยู่ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยครูเทพสตรี

จังหวัดชลบุรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงครม
 จังหวัดปทุมธานี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยครูจันทบุรี กลุ่มตัวอย่าง
 ประชากรรวมทั้งสิ้น 783 คน ได้แก่ นักศึกษา 395 คน ครูพี่เลี้ยง 156 คน
 ครูใหญ่ 111 คน และอาจารย์นิเทศก์ 121 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษา
 เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อสร้างแบบสอบถามขึ้นแล้ว ได้นำ
 ไปให้ผู้มีประสบการณ์ในการเตรียมครู เพื่อตรวจสอบและแก้ไขเพิ่มเติม จากนั้น ได้นำ
 มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น
 และปัญหาที่อาจพบเห็น หลังจากนั้นจึงได้นำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้มีความ
 สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (check list) และ
 แบบเกณฑ์ประเมินค่า (rating scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการส่งด้วยตนเองทั้งหมด โดยการทำ
 หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีตัวแทน
 ในแต่ละวิทยาลัยครูเป็นผู้ช่วยเหลือในการส่ง และรวบรวมแบบสอบถาม ส่วนหนึ่ง
 ของแบบสอบถามได้รับคืนทางไปรษณีย์ และอีกส่วนหนึ่งไปขอรับคืนด้วยตนเองปรากฏ
 ว่าได้รับแบบสอบถามคืน รวมทั้งสิ้น 783 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้คือ

4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดย
 การหาการร้อยละของคำตอบ แล้วนำมาเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.2 ส่วนที่ 2 มีอยู่ 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสมรรถภาพทาง
 วิชาการ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสมรรถภาพในการถ่ายทอดความรู้ ตอนที่ 3 เกี่ยว
 กับสมรรถภาพทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสอน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความ
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อทั้งสภาพความคิดเห็น และสภาพที่เป็นจริง
 และหาค่า Z เพื่อเปรียบเทียบความเห็นของนักศึกษา ครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่ และ

อาจารย์เทศก์ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ หอจะสรุปผลได้ดังนี้ คือ

1. เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ยกเว้นครูใหญ่จำนวนส่วนมากเป็นเพศชาย ครูที่เลี้ยง มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี มากที่สุด รองลงมาอายุ 31 - 35 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี มากที่สุด รองลงมาประสบการณ์ 6 - 10 ปี ประสบการณ์ในการนิเทศระหว่าง 1 - 5 ปีมากที่สุด ครูใหญ่ จำนวนส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาอายุระหว่าง 41 - 45 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์ในการสอน 36 - 40 ปีมากที่สุด รองลงมาประสบการณ์ 11 - 15 ปี และ 16 - 20 ปี ประสบการณ์ในการนิเทศระหว่าง 1 - 5 ปีมากที่สุด อาจารย์นิเทศก์ มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปีมากที่สุดรองลงมา ระหว่าง 26 - 30 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี ประสบการณ์ในการสอน 6 - 10 ปีมากที่สุด รองลงมาประสบการณ์ 1 - 5 ปี ประสบการณ์ในการนิเทศระหว่าง 1 - 5 ปีมากที่สุด นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18 - 20 ปีมากที่สุด

2. เกี่ยวกับสมรรถภาพทางวิชาการ สรุปผลได้คือ

ก. ด้านความคิดเห็น ผลการวิจัยปรากฏว่า สมรรถภาพทางวิชาการในข้อที่ว่า ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน เป็นข้อที่มีกลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นตรงกันมากที่สุดว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง อันับรองลงไปได้แก่ การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ การศึกษาเพิ่มเติมในวิชาที่สอน ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา การใส่หาเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ มาใช้ ส่วนข้อที่กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นตรงกันว่า มีความจำเป็นอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ การสนใจเข้าฟังการอภิปรายและปาฐกถา ความเข้าใจ

เกี่ยวกับปรัชญาของกำรจัดการศึกษา ความสามารถในการประเมินผลหลักสูตร การ
ใช้ตำราแบบเรียน

ข. สภาพที่เป็นจริง กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เห็นตรง
กันว่า การใช้ตำราแบบเรียนเป็นสิ่งที่นักศึกษาได้ปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่
ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน ความสามารถในการเขียนจุดมุ่งหมายเชิง
พฤติกรรม ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ ข้อที่เห็น
ตรงกันว่า นักศึกษามีความรู้ความสามารถและการปฏิบัติน้อยที่สุด ในสมรรถภาพด้านนี้
คือ ความรู้ความเข้าใจขบวนการในการพัฒนาหลักสูตร ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา
ของการจัดการศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประถม และมีธยมศึกษา
ฉบับพุทธศักราช 2521 และความสามารถในการประเมินผลหลักสูตร

3. เกี่ยวกับสมรรถภาพในการถ่ายทอดความรู้ สรุปผลได้ดังนี้

ก. ด้านความคิดเห็น ผลการวิจัยปรากฏว่า สมรรถภาพในการ
ถ่ายทอดความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นตรงกันว่ามีค่ามากที่สุด คือ ความ
สามารถและทักษะในการจูงใจผู้เรียน รองลงมาได้แก่ ความสามารถและทักษะใน
การสอนให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหา ความสามารถและทักษะในการใช้กระดานดำ
ความสามารถและทักษะในการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถและ
ทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียน ความสามารถและทักษะในการแสดงท่าทางประกอบ
การสอน ความสามารถและทักษะในการสรุปบทเรียน ความสามารถและทักษะใน
การตั้งคำถาม ส่วนข้อที่กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความเห็นตรงกันว่ามีค่าเป็นน้อย
ที่สุด คือ ความสามารถและทักษะในการสอนแบบบรรยาย ความสามารถและทักษะ
ในการจัดทัศนศึกษา ความสามารถและทักษะในการร้องเพลง

ข. สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างประชา
กรเห็นตรงกันว่า นักศึกษาได้มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ความสามารถและทักษะในการ
ใช้กระดานดำ รองลงมาคือ ความสามารถและทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียน ความ

สามารถและทักษะในการโหน่งบ้าน ความสามารถและทักษะในการแสดงท่าทาง ประกอบการสอน ความสามารถและทักษะในการจูงใจผู้เรียน ส่วนข้อที่เห็นว่า นักศึกษาได้มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ความสามารถและทักษะในการสอนแบบ สืบสอบ ความสามารถและทักษะในการจัดทัศนศึกษา ความสามารถและทักษะ ในการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติและสถานการณ์จำลอง ความสามารถและทักษะใน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ความสามารถและทักษะในการเสนอปัญหาต่างๆ

4. เกี่ยวกับสมรรถภาพทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสอน สรุปผล ได้ดังนี้

4.1 การวางแผนการสอน

ก. ด้านความคิดเห็น ผลการวิจัยปรากฏว่า สมรรถภาพทาง การบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสอน ด้านการวางแผนการสอน ที่กลุ่มตัวอย่างประชากร เห็นตรงกันว่ามีค่าจำเป็นอย่างยิ่ง คือ การกำหนดจุดประสงค์ของการสอนทุกครั้ง รองลงมาได้แก่ กำหนดแนวทางในการสอนและวิธีสอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และประเมินผลการวางแผนการสอนเพื่อปรับปรุงการสอนใหม่ ข้อที่เห็นว่ามีค่าจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียน และ ลำดับที่เหนือขึ้นมา คือ การศึกษาความต้องการและปัญหาของผู้เรียนก่อนเริ่มบทเรียน ใหม่

ข. สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามีการปฏิบัติ เรียงตามลำดับความจำเป็นตรงกับด้านความคิดเห็นทุกข้อ ดังกล่าว คือ กำหนดจุด ประสงค์ของการสอนทุกครั้ง กำหนดแนวทางในการสอน และวิธีสอนเพื่อให้บรรลุจุด ประสงค์ที่กำหนดไว้ ประเมินผลการวางแผนการสอนเพื่อปรับปรุงการสอนใหม่ศึกษา ความต้องการและปัญหาของผู้เรียนก่อนเริ่มบทเรียนใหม่ และวางแผนการเรียนการ สอนร่วมกับนักเรียน

4.2 การจัดการสอนและการจัดห้องเรียน

ก. ด้านความคิดเห็น ผลจากการวิจัยปรากฏว่า สมรรถภาพ

ทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสอน ในเรื่องการจัดการสอนและการจัดห้องเรียน ที่กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นตรงกันว่า มีความจำเป็นมากที่สุด คือ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน รองลงไปได้แก่ ความสามารถในการทำโครงการสอน บันทึกการสอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน ความรู้ความเข้าใจในการเลือกเนื้อหาวิชา สามารถควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนที่ก่อความวุ่นวาย หรือความไม่ร่วมมือภายในห้องเรียน ส่วนข้อที่เห็นตรงกันว่ามี ความจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ แสดงท่าทางเอางานเอาการ

ข. สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรโดยส่วนรวมมีความเห็นตรงกันว่า นักศึกษามีความรู้ ความสามารถ และการปฏิบัติ ในการทำโครงการสอน บันทึกการสอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นอันดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน จัดการสอนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ แสดงท่าทางเอางานเอาการ ข้อที่เห็นตรงกันว่านักศึกษามีความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหาวิชา และความสามารถในการจัดลำดับชั้น การเรียนรู้

4.3 การตัดสินใจในการสอน

ก. ด้านความคิดเห็น ผลจากการวิจัยปรากฏว่า สมรรถภาพทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสอน ในด้านการตัดสินใจ ที่กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ ว่ามีความจำเป็นมากที่สุด คือ กลาแสดงความคิดเห็น และกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล รองลงมาคือ มีอารมณ์มั่นคงและควบคุมอารมณ์ได้ เข้าใจสภาพความต้องการของผู้เรียน ความสามารถในการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม วิเคราะห์การสอนของตนเองทุกครั้ง ภายหลังการสอนสิ้นสุดลง ทักษะในการสังเกต และรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการสอน วิเคราะห์และประเมินผลปัญหา การสอนที่เกิดขึ้น และอันดับสุดท้ายคือ รับรู้ปัญหาในการสอนและขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ข. สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยส่วนรวมเห็นว่า นักศึกษามีอารมณ์มั่นคงและควบคุมอารมณ์ได้ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ กล้าแสดงความคิดเห็น และกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล ความสามารถในการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม เข้าใจสภาพความต้องการของผู้เรียน ทักษะในการสังเกตและรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการสอน รับรู้ปัญหาในการสอนและขอความช่วยเหลือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์และประเมินผลปัญหาการสอนที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์การสอนของตนเองทุกครั้ง ภายหลังการสอนสิ้นสุดลง เป็นอันดับสุดท้าย

4.4 การประเมินผลการสอน

ก. ด้านความคิดเห็น ผลการวิจัยปรากฏว่าโดยส่วนรวมมีความเห็นว่าข้อที่มีความจำเป็นเป็นอันดับสูงสุด คือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนใหม่ รองลงมาคือ ประเมินผลการสอนของตนเอง ใช้วิธีการต่างๆ ในการประเมินผลการสอน ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสม่ำเสมอ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของตัวเอง และอันดับสุดท้าย ให้เพื่อนครูด้วยกันประเมินผลการสอนของตัวเอง

ข. สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยส่วนรวมมีความเห็นว่า นักศึกษาใช้วิธีการต่างๆ ในการประเมินผลการสอนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนใหม่ ประเมินผลการสอนของตัวเอง ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสม่ำเสมอ ให้เพื่อนครูด้วยกันประเมินผลการสอนของตัวเอง และอันดับสุดท้ายให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของตัวเอง

อภิปรายผลของการวิจัย

1. ในด้านสมรรถภาพทางวิชาการ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ข้อที่กลุ่มตัวอย่างประชากรโดยส่วนรวมเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน อันดับรองลงมาได้แก่ การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ การศึกษา

เพิ่มเติมในวิชาที่สอน และความแม่นยำในเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูจะมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้น ย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญหลายอย่าง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถอย่างค้ำเพียงพอในการสอน ครูที่มีความรู้แต่เพียงผิวเผิน หรือมีความรู้อยู่ในวงแคบ ย่อมขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความไม่แน่ใจว่าเนื้อหาที่จะสอนนั้นถูกต้องตามความเป็นจริง และเหมาะสมกับกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ จากการวิจัยจะเห็นได้ชัดเลยว่าอันดับความสำคัญแรกๆ ดังที่ได้แสดงไว้ นั้น มีความเกี่ยวพันกันมากเพราะการที่ครูผู้สอนจะมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนนั้น ย่อมต้องอาศัยการค้นคว้าความรู้ การศึกษาเพิ่มเติมในวิชาที่สอนอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้มีความรู้ที่กว้างขวางลึกซึ้งอย่างพอเพียง การค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ นั้น ย่อมก่อให้เกิดความถูกต้องและแม่นยำในเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สถาบันการศึกษาที่ผลิต ซึ่งมีหน้าที่ในการผลิต และอบรมครู ควรจะต้องได้มีการปลูกฝังกิจนิสัยในการแสวงหาความรู้ให้แก่นักศึกษา ด้วยการจัดและบริการทางวิชาการอย่างเต็มที่ รวมทั้งครูอาจารย์ในสถาบันผลิตครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการแสวงหาความรู้แก่นักศึกษา และเพื่อนครูอาจารย์ด้วยกันอีกด้วย

ในค่านสภาพที่เป็นจริงนั้น ปรากฏผลจากการวิจัยว่า สิ่งที่นักศึกษาได้ปฏิบัติมากที่สุด คือ การใช้ตำราแบบเรียน รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถึงแม้ว่าสภาพที่เป็นจริงจะไม่ตรงกับความคิดเห็นก็ตาม แต่ การที่นักศึกษาใช้ตำราแบบเรียนในการสอนนั้น ย่อมชี้ให้เห็นว่าการสอนเนื้อหาวิชาใดๆก็ตาม ครูยังต้องใช้ตำราแบบเรียนเป็นส่วนสำคัญ ถ้าครูผู้สอนเองได้มีการศึกษาจากตำราแบบเรียนหลายๆ เล่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวาง และลึกซึ้งแล้ว การสอนของครูก็จะบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ แต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นอยู่เสมอในกิจนิสัยของครูโดยทั่วไปก็คือ ครูมักจะยึดถือตำราแบบเรียนเล่มใดเล่มหนึ่งในการสอนเท่านั้น เมื่อเป็นดังนี้ ความรู้ที่นักเรียนได้รับอาจจะไม่กว้างขวาง เพราะตำราแบบเรียนนั้นมักจะไม่ครอบคลุมเนื้อหาได้อย่างกว้างขวาง

และลึกซึ้งเพียงพอ ฉะนั้นครูผู้สอนจึงต้องพยายามชวนช่วยหาความรู้จากตำราแบบเรียน และเอกสารความรู้อื่นๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

2. ในด้านสมรรถภาพในการถ่ายทอดความรู้ ส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างประชากรโดยส่วนรวมมีความเห็นว่า ความสามารถและทักษะในการจูงใจผู้เรียนมีความจำเป็นมากที่สุด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาอย่างดีแล้วนั้น นับว่าเป็นคุณสมบัติอันสำคัญของผู้ที่ประกอบอาชีพครู การมีความรู้ดี และสามารถถ่ายทอดความรู้นั้นได้อย่างชัดเจน ผลประโยชน์ของการเรียนย่อมเกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นก็แตกต่างกัน ความสนใจความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็นของแต่ละคนย่อมไม่เท่าเทียมกัน ครูผู้สอนที่ฉลาดย่อมมีวิธีการต่างๆ ที่จะโน้มน้าวความสนใจของผู้เรียนให้มาสู่บทเรียนที่จะสอน ซึ่งหมายความว่าครูผู้สอนต้องมีทักษะและความสามารถในการจูงใจผู้เรียนให้เข้าสู่บทเรียน โดยมีความรู้ทางด้านจิตวิทยาของผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งด้วย

ในด้านสภาพที่เป็นจริง ปรากฏผลจากการวิจัยพบว่า สิ่งนี้นักศึกษามีความสามารถและทักษะมากที่สุด คือ ความสามารถและทักษะในการใช้กระดานดำ ในขั้นนั้น ด้านความคิดเห็นมีความจำเป็นเป็นอันดับที่สาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โดยสภาพทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก วิธีการสอนเช่นนี้อุปกรณ์การสอนที่ครูต้องใช้ประกอบการบรรยายจึงมีไม่มาก กระดานดำ จึงเป็นเครื่องมืออย่างสำคัญในการสอน ของจริงที่สามารถนำมาแสดงให้ผู้เรียนเห็น ก็ถูกนำไปวางดลงบนกระดานดำ ฉะนั้นกระดานดำจึงถูกนำมาใช้ใ้ในทุกๆ วิชา เมื่อการสอนของครูยังยึดติดอยู่กับการบรรยาย ด้วยความเคยชิน ความสะดวกที่ใคร่รับและไม่สามารถใช้วิธีอื่นๆ ได้ หรือไม่ใช้ สภาพที่เป็นจริงจึงปรากฏออกมาว่า นักศึกษามีความสามารถและทักษะในการใช้กระดานดำมากกว่าความสามารถและทักษะอื่นใดในการถ่ายทอดความรู้

3. ในด้านการวางแผนการสอน ส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นนั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรโดยส่วนรวมเห็นตรงกันว่า ก่อนทำการสอนต้องกำหนดจุดประสงค์ของการสอนทุกครั้ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสอนเป็นขบวนการทำงานอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคลคือ ผู้เรียน เมื่อมีผู้เรียนเข้ามาเกี่ยวข้องของด้วยแล้ว การสอนจะสัมฤทธิ์ผล จำต้องมีการวางแผนการสอนให้ชัดเจน ด้วยการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนอย่างชัดเจน และดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

สภาพที่เป็นจริง ผลจากการวิจัยสอดคล้องกับความคิดเห็นทุกข้อโดยที่กลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ เห็นว่าก่อนทำการสอนทุกครั้ง นักศึกษาได้กำหนดจุดประสงค์ในการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีจุดหมายปลายทาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่นักศึกษาเข้าใจขั้นตอนสำคัญในการสอน เพื่อให้บรรลุจุดหมายของการสอนการเรียนนั้น ผลประโยชน์ย่อมเกิดขึ้นกับผู้เรียน เพราะครูผู้สอนได้กำหนดทิศทางไว้อย่างแน่ชัดว่าจะให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถไว้แล้ว

4. ด้านการจัดการสอนและการจัดห้องเรียน ในส่วนที่เป็นความคือเห็นผลการวิจัยปรากฏว่า โดยส่วนรวมเห็นว่า ความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน มีความจำเป็นมากที่สุด การสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะชักจูงผู้เรียนให้เกิดความสนใจ อยากเรียนอยากเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับการสอนของครู ห้องเรียนที่เคยมีสภาพเป็นเช่นไรก็เป็นอยู่เช่นนั้น บรรยากาศในห้องเรียนไม่เคยเปลี่ยนแปลง ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกละเลินเล่อไม่สนใจเรียน ครูผู้สอนที่เห็นประโยชน์ในการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียนและตัวครูเอง ควรที่จะทำให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ได้หมายความว่าต้องเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในห้องเรียนจนเกินกำลังความสามารถที่ครูผู้สอนมีอยู่

สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยส่วนใหญ่เห็นว่า นักศึกษามีความสามารถในการทำโครงการสอน บันทึกการสอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้

มากกว่าข้ออื่นๆ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่นักศึกษาที่มีความสามารถในการทำโครงการสอน บันทึกการสอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้มากกว่าข้ออื่นๆ นั้นเพราะเหตุที่ว่า การทดลองฝึกสอนของนักศึกษาในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ความสามารถและทักษะข้ออื่นๆ อาจจะปรากฏให้เห็นชัดไค่น้อยกว่า ความสามารถในด้านนี้ และในการฝึกสอนของนักศึกษา ก็คือวางแผนทำโครงการสอน บันทึกการสอน และสอนตามทีบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลที่เห็นได้ชัดเจนมากกว่าข้ออื่นๆ เพราะมีการตรวจ มีข้อเสนอแนะในการบันทึกการสอนของนักศึกษาแต่ละคนอยู่แล้ว นักศึกษาจึงพยายามทำให้ดีที่สุด ในทำนองเดียวกันถ้าครูใหญ่ หรือครูวิชาการในโรงเรียนต่างๆ สามารถให้การนิเทศแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการทำโครงการสอน บันทึกการสอนได้ การสอนของครู การเรียนของผู้เรียนก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. การตัดสินใจในการสอน เกี่ยวกับส่วนที่เป็นความคิดเห็น ผลการวิจัยปรากฏว่า ความกล้าแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล มีความจำเป็นมากกว่าข้อใด ผู้วิจัยเห็นว่า การตัดสินใจในการสอนนั้นย่อมต้องมีข้อมูลต่างๆ ในการสอนอย่างเพียงพอ ที่จะกระทำและตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือตัดสินใจใช้เทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับบทเรียน หรือเนื้อหา ความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และกระทำอย่างมีเหตุผลเป็นผลจากการตัดสินใจโดยมีข้อมูลเป็นส่วนประกอบ

สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยส่วนรวมมีความเห็นตรงกันว่า นักศึกษามีอารมณ์มั่นคง และควบคุมอารมณ์ได้ มากกว่าการปฏิบัติในข้อใด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสอนเป็นการทำงานร่วมกับบุคคลหลายๆ คนที่แตกต่างกันไป เมื่อนักศึกษาเป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง และสามารถควบคุมอารมณ์ได้แล้ว การทำงานร่วมกันก็ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์เพราะตัดสินใจ และกระทำอย่างมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์เป็นเครื่องตัดสินใจ

6. การประเมินผลการสอน ในด้านความคิดเห็น ปรากฏว่าโดยส่วนรวมเห็นว่า ข้อที่มีความจำเป็นมากกว่าข้อใด คือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนใหม่ ผู้วิจัยเห็นว่า การประเมินผลการสอนนั้นไม่ได้ทำกันอย่างแพร่หลายมากนัก เราใช้แต่การประเมินผลผู้เรียนตอนสิ้นปีการศึกษาเท่านั้น และผลการประเมินก็ไม่บอกว่าครูสอนเป็นอย่างไร มีข้อดี ข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขตรงส่วนไหนบ้าง การใช้การประเมินผลการสอนของครู สามารถบอกได้ว่าอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไขทั้งในด้านวิชาการ วิธีการสอน และด้านอื่นๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนทั้งนักเรียนและเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อที่จะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงวิธีการสอนใหม่ และตัวครูผู้ถูกประเมินต้องยอมรับสภาพความบกพร่อง และต้องแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะสำหรับวิทยาลัยครู

1. ด้านวิชาการ วิทยาลัยครู ควรส่งเสริมสนับสนุน การเสาะแสวงหาความรู้ แก่ครู - อาจารย์ ผู้สอน และนักศึกษาอย่างเต็มที่ ห้องสมุดของวิทยาลัยครู ควรให้บริการความรู้ วิชาการใหม่ๆ อย่างกว้างขวางและเพียงพอ ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครูควรดำเนินงานเกี่ยวกับวิชาการ และให้ความช่วยเหลือแก่ครู-อาจารย์ผู้สอนในการจัดทำตำราเรียน งานวิจัยติดต่อกับแหล่งวิชาการต่างๆ ภายนอกที่สามารถให้ความร่วมมือและช่วยเหลือทางด้านวิชาการได้ ทั้งนี้เพื่อให้ครู - อาจารย์ ได้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอนอย่างกว้างขวาง ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาต่างๆ นอกเหนือไปจากที่เรียนในหลักสูตรมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการถ่ายทอดความรู้ วิทยาลัยครูควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ผู้สอน นักศึกษา มีความสามารถและทักษะต่างๆ เพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดอบรม ประชุมปฏิบัติการอย่างจริงจัง โดยให้มีความสามารถในการสอน และเทคนิควิธีการสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ ซึ่งได้แก่ความสามารถและทักษะในการจูงใจผู้เรียน

การสอนให้รู้จักแก้ปัญหา การใช้กระดานดำ การสอนเพื่อ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การนำเข้าสู่บทเรียน การแสดงท่าทางประกอบการสอน การสรุปบทเรียน การตั้งคำถาม เป็นต้น

3. ด้านการวางแผนการสอน วิทยาลัยครูควรส่งเสริมสนับสนุน ให้อาจารย์ - อาจารย์ มีการวางแผนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปโดยมีจุดหมายที่แน่นอน ครู - อาจารย์ควรจัดทำแผนการสอน หรือโครงการสอน ประมวลการสอน รายวิชาให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีที่นักศึกษาสามารถจดจำ นำไปปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน

4. ด้านการจัดการสอน และการจัดห้องเรียน วิทยาลัยครูควรส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ - อาจารย์ จัดการสอนตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นอย่างเพียงพอ ครู - อาจารย์ และ นักศึกษา ช่วยกันสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้

5. ด้านการตัดสินใจในการสอน วิทยาลัยครูควรส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ - อาจารย์ และ นักศึกษา มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ รู้จักใช้วิธีการสังเกตด้วยการจัดการประชุมปฏิบัติการหรือการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน ครู-อาจารย์ และ นักศึกษาเองควรมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล มีอารมณ์มั่นคงและควบคุมอารมณ์ได้ เพื่อช่วยให้การตัดสินใจในด้านต่างๆ ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

6. ด้านการประเมินผลการสอน วิทยาลัยครูควรส่งเสริมให้อาจารย์ - อาจารย์ ได้มีการประเมินผลการสอนของตนเองโดยสม่ำเสมอ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนใหม่ ครู - อาจารย์ควรร่วมมือกันในการสร้างแบบการประเมินผลการสอน และให้ความร่วมมือในการประเมินการสอนต่อกันเอง ตลอดจนให้

นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนอีกด้วย และยอมรับผลการประเมิน เพื่อให้การสอนในครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไป

1. ควรจะได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบสมรรถภาพในการสอนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงที่จบจาก ป.กศ. กับ ม.ศ.5.
2. ควรจะได้มีการวิจัยเปรียบเทียบสมรรถภาพในการสอนของผู้สำเร็จ การศึกษาจากมหาวิทยาลัยกับวิทยาลัยครู ในระดับปริญญาตรี
3. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องอื่นในกลุ่มวิทยาลัยครูอื่นๆ หรือ ในคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
4. ควรจะได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับระยะเวลาในการฝึกสอน ที่มีผลต่อ สมรรถภาพในการสอนด้านต่างๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย